

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR	17

GİRİŞ	19
I. KONUNUN TAKDİMİ VE ÖNEMİ	19
II. KONUNUN SINIRLANDIRILMASI VE ÇALIŞMA PLANI	21

BİRİNCİ BÖLÜM

ALACAĞIN DEVRİ VE GENEL ÖZELLİKLERİ

I. DEVİR İŞLEMİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ	23
A. Alacağın Devrinin Hukuki Niteliği	25
B. Alacağın Devrinin Sebebe Bağlı Olup Olmadığı Tartışması.....	27
1. Sebebe Bağlılık İlkesi.....	28
2. Soyutluk İlkesi.....	29
3. Değerlendirmemiz	30
C. Alacağın Devri ile Devir Sözü Vermenin (Devir Vaadinin) Farkı.....	32
1. Devir Vaadinin Borçlandırıcı Bir Sözleşme Olması	32
2. Devir Vaadinin Ön Sözleşme Olmaması.....	33
3. Şekil Açısından Farkları	34
4. Borca Aykırılık Halinde Farklar.....	35
D. Alacağın Devri İşleminin Tarafları.....	35
II. DEVİR İŞLEMİNİN GEÇERLİLİK ŞARTLARI	38
A. Fiil Ehliyeti	38
B. Tasarruf Yetkisi.....	39
C. Karşılıklı İrade Beyanlarının Birbirine Uygun ve Sağlıklı Olması	41
D. Hukuki İşlemin Konusunun Hukuka, Ahlaka, Kamu Düzenine, Kişilik Haklarına Aykırı veya İmkânsız Olmaması	41
E. Yazılı Şekil Şartı.....	43
1. Devredenin İmzasının Bulunması	45
2. Devralanın Kabul Beyanının Şekli	46

III. DEVRİN KONUSU: ALACAK HAKKI.....	48
A. Hakların Devredilmesi.....	48
B. Alacak Hakkı Kavramı.....	50
C. Alacağın Mevcudiyetine Göre Çeşitli Devir Türleri	50
1. Muaccel Olmayan Alacağın Devri.....	51
2. Müstakbel (Gelecekteki) Alacağın Devri	51
3. Koşula Bağlı Alacağın Devri	55
4. Eksik Borç Niteliğindeki Alacağın Devri	57
5. Üzerinde Uyuşmazlık Olan Alacağın Devri	57
6. Alacağın Birden Çok Kez Devredilmesi.....	58
a. Aynı Alacağın Birden Fazla Kişiye Devri	58
b. Zincirleme Devir	59
c. Alacağın Birden Çok Kez Devredildiği Hallere İlişkin TBK 186'nın Düzenleniş Biçimi	60
7. Mevcut Olmayan, Geçersiz Sebeye Dayanan veya Sona Ermiş Bir Alacağın Devri	61
D. Kapsamına Göre Devir Türleri.....	62
1. Münferit Devir.....	62
2. Kısmi Devir	63
3. Toptan Devir	65
4. Çerçeve Devir	67
E. Devir Yasağı Bulunan Alacaklar	67
1. Kanuni Devir Yasağı.....	67
2. Sözleşmesel Devir Yasağı	69
3. İşin Niteliğinden Kaynaklanan Devir Yasağı.....	72
IV. ALACAĞIN DEVRİNİN GARANTİ SORUMLULUĞU DIŞINDAKİ DİĞER HÜKÜM VE SONUÇLARI.....	73
A. Alacak Hakkının El Değiştirmesi	73
B. Alacak Hakkının Devralana Geçiş Anı.....	74
C. Alacağa Bağlı Yan Hakların ve Rüçhan Haklarının Geçmesi	75
1. Rüçhan Hakları	76
2. Teminat Sağlayan Yan Haklar	77
3. Faiz	77
4. Ceza Koşulu	78
5. Yenilik Doğuran Haklar	79
D. Alacak Senedini, Alacakla İlgili Belge ve Bilgileri Verme Yükümlülüğü	80

E. Devir ile Çelişkili Davranışlardan Kaçınma Yükümlülüğü	83
F. Borçlunun Durumu	84
1. Borçlunun Hak Sahibi Olmayana İyiniyetli İfası	85
2. Üzerinde Uyuşmazlık Olan Alacağa Yönelik İfadan Kaçınma ve Tevdi Hakları	89
3. Borçlunun Sahip Olduğu Savunmalar	91
a. Devreden ile Borçlu Arasındaki İlişkiden Kaynaklanan Savunmalar	92
i. Alacağın Varlığına İlişkin Savunmalar	93
ii. Alacağın Talep Edilebilirliğine İlişkin Savunmalar.....	96
iii. Borçlunun Takas İmkânı	98
b. Devralan ile Borçlu Arasındaki İlişkiden Kaynaklanan Savunmalar	99
c. Devreden ile Devralan Arasındaki İlişkiden Kaynaklanan Savunmalar	99

İKİNCİ BÖLÜM

ALACAĞI DEVREDENİN GARANTİ SORUMLULUĞUNUN GENEL ÖZELLİKLERİ

I. SORUMLULUK HUKUKU BAĞLAMINDA DEVREDENİN GARANTİ SORUMLULUĞUNUN VE GARANTİ İLKESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	103
A. Sorumluluk Kavramı	103
B. Kusur İlkesi	105
C. Kusur İlkesinin Karşısında Diğer Sorumluluk İlkelerinin Ortaya Çıkışı	106
D. Garanti İlkesi ve Bu İlkeye Dayanan Sorumluluk	108
II. ALACAĞI DEVREDENİN SORUMLULUĞU	112
A. Devredenin Sorumluluğunu Gündeme Getirebilecek Sebepler	112
1. Borçluya İlişkin Sebepler.....	113
2. Alacağa İlişkin Sebepler	114
3. Devredene İlişkin Sebepler	115
B. Devredenin Garanti Sorumluluğu Kavramı	116
III. ALACAĞIN DEVRİNDE GARANTİ HÜKÜMLERİNİN GELİŞİMİ VE DÜZENLENMESİ.....	117
A. Alacağı Devredenin Garanti Sorumluluğunun Tarihsel Gelişimi.....	117
B. TBK'nın Sistematiği Açısından Garanti Hükümlerinin Yeri.....	123
C. Yasal Düzenleme	126
IV. ALACAĞI DEVREDENİN GARANTİ SORUMLULUĞUNUN KOŞULLARI.....	128
A. İradi Devrin Bulunması	129

B.	Devrin İvazlı Yapılmış Olması	130
C.	Alacağın Varlığına veya Borçlunun Ödeme Gücüne Dair Eksikliğin Devralan Tarafından Bilinmemesi.....	133
D.	Sorumsuzluk Anlaşmasının Bulunmaması	135
V.	ALACAĞI DEVREDENİN GARANTİ SORUMLULUĞUNUN HUKUKİ NİTELİĞİ	135
A.	Sorumluluğa İlişkin Hükümlerin Emredici Nitelikte Olmaması	135
B.	Devredenin Kusurunun Sorumluluktaki Rolü.....	136
C.	Ayrıca Bir Garanti Taahhüdüne Gerek Olmaması	138
VI.	GARANTİ SORUMLULUĞUNUN KAYNAĞI: DEVİR VAADİ İÇEREN BORÇLANDIRICI İŞLEM	138
VII.	GARANTİ SORUMLULUĞU AÇISINDAN SATIŞ SÖZLEŞMESİ İLE ALACAĞIN DEVRİNİN KARŞILAŞTIRMASI.....	140
A.	Hakların Satış Sözleşmesine Konu Edilmesi	140
B.	Satıştaki Ayıba ve Zapta Karşı Sorumluluk ile Alacağı Devredenin Garanti Sorumluluğunun Karşılaştırması	142
1.	Ayıba ve Zapta Karşı Sorumluluk.....	142
2.	Alacağı Devredenin Garanti Sorumluluğunun Satıştaki Ayıba ve Zapta Karşı Sorumluluk Karşısında Özel Nitelikte Olması	143
3.	İki Sorumluluk Türünün Benzer Noktaları	144
C.	Alman Hukukunda Hakların Satışı ve Alacak Hakkını Satanın Sorumluluğu.....	148
VIII.	ALACAĞI DEVRETME BORCUNA İLİŞKİN İFA ENGELLERİNİN GARANTİ SORUMLULUĞUNA ETKİLERİ	152
A.	Başlangıçtaki İmkânsızlık Halinde Garanti Sorumluluğu	152
1.	Başlangıçtaki İmkânsızlıkta Objektif – Sübjektif Ayrımı.....	153
2.	Başlangıçtaki Sübjektif İmkânsızlık Halinde Sorumluluk	154
3.	Başlangıçtaki Objektif İmkânsızlık Halinde Sorumluluk.....	156
B.	Sonraki İmkânsızlık Halinde Garanti Sorumluluğu	158
1.	Devrin Vaat Edildiği Borçlandırıcı Sözleşmeden Sonra Fakat Devir İşleminde Önce Gerçekleşen İmkânsızlıkta Sorumluluk.....	159
2.	Devir İşleminde Sonra Gerçekleşen İmkânsızlıkta Sorumluluk	160
C.	Temerrüt Halinde Sorumluluk	160
D.	Gereği Gibi İfa Etmeme Durumunda Sorumluluk	163
E.	Devir İşlemindeki Geçersizliğin Garanti Sorumluluğuna Etkisi	164
F.	Devir Vaadi İçeren Sözleşmedeki İrade Bozukluklarının Garanti Sorumluluğuna Etkisi	168
G.	Devredenin İflasından veya Konkordato Talebinden Önce Gerçekleştirdiği Devir İşleminde Muvazaa Bulunması.....	175

1. Mevcut Alacaklar Bakımından	175
2. Müstakbel Alacaklar Bakımından	177
IX. İRADI DEVİR DIŞINDA GERÇEKLEŞEN DİĞER DEVİR TÜRLERİNDE GARANTİ SORUMLULUĞU	179
A. Kanuni Devirde Garanti Sorumluluğunun Bulunmaması.....	179
B. Yargısal Devirde Garanti Sorumluluğunun Bulunup Bulunmadığı Tartışması	183
C. Resmi (İdari) Devirde Garanti Sorumluluğunun Bulunup Bulunmadığı Tartışması	187
X. İFA AMACIYLA YAPILAN DEVİRDE VE İNANÇLI DEVİRDE GARANTİ SORUMLULUĞU	188
A. İfa Amacıyla Yapılan Devirde Sorumluluk.....	188
1. Yasal Düzenleme	188
2. İfa Uğruna Devirde Sorumluluk	190
3. İfa Yerine Devirde Sorumluluk	191
B. İnançlı Devirde Sorumluluk	194
1. Genel Olarak İnançlı Devir	194
2. Tahsilat Amacıyla Devirde Sorumluluk	197
3. Teminat Amacıyla Devirde Sorumluluk	198

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GARANTİ SORUMLULUĞUNUN HÜKÜM VE SONUÇLARI

I. ALACAĞIN VARLIĞINDAN SORUMLULUK.....	203
A. Alacağın Varlığından Sorumluluk Kapsamına Giren Haller	204
1. Alacağın Mevcut Olmadığı Haller	204
a. Alacağın Hiç Var Olmaması	205
b. Alacağın Devirden Önce Sona Ermiş Olması	205
c. İmkansızlaşan Alacağın Devri	206
d. Başkasına Ait Olan Alacağın Devri.....	206
e. Üzerinde Tasarruf Yetkisi Bulunmayan Alacağın Devri	207
2. Borçlunun İleri Sürdüğü Savunmalar Sebebiyle Alacağın Tahsil Edilemediği Haller	208
a. Zamanaşımı veya Ödemezlik Definin İleri Sürülmesi	209
b. Alacağın Eksik Borç Niteliğinde Olması	210
c. Borçlunun Sonradan Takas Hakkını Kullanması	212
d. Üzerinde Uyuşmazlık Bulunan Alacağın Devrinde	213

e.	Alacağı Doğuran Sözleşmenin İptal veya Dönme Sebebiyle Sonradan Geçersiz Hale Gelmesi.....	215
3.	Alacağın Vadeye Bağlanmış Olduğu Haller	217
a.	Doğumu Vadeye Bağlanmış Alacaklar (Gelecekteki / Müstakbel Alacaklar).....	217
b.	Muacceliyeti Vadeye Bağlanmış Alacaklar	218
4.	Alacağın Koşula Bağlanmış Olduğu Haller	220
a.	Devirden Sonra Bozucu Koşulun Gerçekleşmesi	220
b.	Geciktirici Koşulun Gerçekleşmemesi	221
c.	Devredenin İradesine Bağlanmış Koşul	223
d.	Asıl Alacaktan Bağımsız Olarak Ceza Koşulu Alacağının Devredildiği Durumda Ceza Koşulunun Ortadan Kalkması Karşısında Garanti Sorumluluğu	224
B.	Alacağın Varlığından Sorumluluk Kapsamına Girmeyen Haller	225
1.	Devir İşleminin (İmkânsızlık veya Tasarruf Yetkisi Eksikliği Dışındaki Diğer Sebeplerle) Geçersizliği	225
2.	Alacağın Sonradan İmkansızlaşması.....	227
3.	Devirden Sonra Alacağın Zamanaşımına Uğraması.....	227
C.	Alacağın Varlığından Sorumluluk Kapsamına Girip Girmediyi Tartışmalı Olan Hususlar.....	228
1.	Alacak Hakkında Devir Yasağı Bulunan Haller	228
a.	İşin Niteliği ve Kanun Gereği Devir Yasağı Olan Haller	228
b.	İradi Devir Yasağının Bulunması	229
2.	Devredenin Yan Edim Yükümlülüklerini Yerine Getirmemesi Sebebiyle Alacağın Tahsil Edilemediği Haller	231
a.	Alacak Devredildikten Sonra Devredenin Alacak Hakkını Etkileyen Tasarrufları	231
b.	Devredenin Gerek Alacakla Gerek Borçluyla İlgili Bilgi ve Belgeleri Vermemesi	234
3.	Alacağa Bağlı Yan Hakların ve Rüçhan Haklarının Mevcut Olmaması	237
D.	İspat Meselesi	238
II.	BORÇLUNUN ÖDEME GÜCÜNDEN SORUMLULUK	240
A.	Borçlunun Ödeme Gücü ve Ödeme Güçsüzlüğü Kavramları.....	241
B.	Ödeme Güçsüzlüğü ile Ödeme İsteksizliği Ayrımı	243
C.	Borçlunun Ödeme Gücünden Yoksun Olduğunun İspatı	246
D.	Borçlunun Ödeme Gücünün Yeni Kanunla Birlikte Yasal Garanti Sorumluluğu Kapsamına Alınması ve Buna Yönelik Eleştiriler	251

III. GARANTİ SORUMLULUĞUNUN ZAMANSAL SINIRI.....	257
A. Alacağın Varlığına Dair Garanti Sorumluluğu için Esas Alınacak An	257
1. Mevcut Alacaklar Açısından.....	257
a. Muaccel Alacaklar	257
b. Henüz Muaccel Olmamış Alacaklar.....	260
c. Devir İşleminin Yapıldığı An ile Devrin Borçluya Bildirildiği An Arasındaki Süreç	261
2. Müstakbel Alacaklar Açısından.....	262
B. Borçlunun Ödeme Gücüne Yönelik Garanti Sorumluluğu için Esas Alınacak An.....	266
IV. SORUMLULUĞUN MADDİ KAPSAMI.....	271
A. Yasal Düzenleme	271
B. İsviçre Borçlar Kanunu'na ve 818 s. Borçlar Kanunu'na Göre Sorumluluğun Kapsamı	272
C. İleri Sürülebilecek Taleplerin Kapsamı	274
1. Devir için Verilen Karşı Edim ve Faizi	274
2. Devir İşlemi için Yapılan Masraflar	280
3. Borçluya Karşı Yapılan ve Sonuçsuz Kalan Takip Masrafları	280
4. Diğer Zararlar.....	282
D. İleri Sürülen Taleplerin Hukuki Niteliği.....	282
1. Olumlu – Olumsuz Zarar Nitelendirmesi Hakkında	282
2. Doğrudan – Dolaylı Zarar Ayrımı	287
V. GARANTİ SORUMLULUĞUNDAN DOĞAN TALEPLERE İLİŞKİN ZAMANAŞIMI	290
VI. GARANTİ SORUMLULUĞUNUN DARALTILMASI VE KALDIRILMASI.....	291
A. Sorumsuzluk Anlaşmasının Tesisi	291
B. Sorumsuzluk Anlaşmasının Yorumu	293
C. Sorumsuzluk Anlaşmasının İçeriği	294
D. Sorumsuzluk Anlaşmasının Tabi Olduğu Sınırlamalar ve Geçersiz Olduğu Haller	294
SONUÇ	299
KAYNAKÇA	307